

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 27.03.2023 § 115

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 27.03.2023

§ 115

Lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön

10463/02.00.00.00/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

konserniohjauksen päällikkö, Veli-Pekka Ignatius, 0447161895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan perusteluosassa esitetyn lausunnon.

Käsittely

Asian käsittelyn kuluessa II varapuheenjohtaja Mira Nieminen ilmoitti olevansa esteellinen. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella. II varapuheenjohtaja Mira Nieminen poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Varajäsen Tuomas Sorsa toimi tämän kokousasian osalta pöytäkirjan tarkastajana.

Perusteluosa

██████ ja ██████ ovat tehneet Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle kunnallisvalituksen Lahden kaupunginhallituksen päätöksestä 6.3.2023 § 70. Päätöksessään kaupunginhallitus hylkäsi ██████ ja ██████ tekemän oikaisuvaatimuksen, joka koski kaupunginhallituksen päätöstä 30.1.2023 § 35 toistuvaisavustuksen myöntämisestä Koko Lahti Oy:lle. Valittajat vaativat päätösten kumoamista, täytäntöönpanokieltoa ja oikeudenkäyntikulujensa (700 euroa) korvaamista. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta antamaan lausunnon valituksen johdosta.

Koko Lahti Oy on Lahden kaupungin 100%:sti omistama tapahtumayhtiö. Yhtiö operoi Lahden Messukeskusta, Sibeliustaloa ja Lahden konserttitaloa. Koko Lahti Oy tuottaa erilaisia kulttuuri- ja yritystapahtumia. Lisäksi Koko Lahti Oy vuokraa näitä tiloja muiden tuottamille kulttuuri- ja yritystapahtumille. Sibeliustalon pääsali toimii Lahden sinfonia orkesterin harjoitus- ja esiintymissalina. Pääsalissa järjestettiin vuonna 2022 83 yleisötapahtumaa, joissa kävi 49 000 kävijää, mukaan lukien Sinfonia Lahden konsertit. Sibeliustalossa toimii myös Finlandia-klubi, jossa järjestetään pääsääntöisesti kevyen musiikin konsertteja, joita vuonna 2022 oli 28 kappaletta ja niihin osallistui 8000 kävijää. Lisäksi Sibeliustalossa järjestettiin 400 yritystapahtumaa. Koko Lahti Oy järjesti Lahden Messukeskuksessa 15 yleisötapahtumaa, joissa kävi 83 000 kävijää sekä useita yritystapahtumia. Koko Lahti Oy on eriyttänyt kirjanpidossaan yritystapahtumat ja kulttuuritapahtumat. Kulttuuritapahtumien kustannukset vuonna 2022 olivat yli 2,2 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen myöntämä toistuvaisavustus Koko Lahti Oy:lle kohdentuu kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen sekä konserttisalien ja taide- ja kulttuuri-infrastruktuurin ylläpitämiseen.

Koko Lahti Oy tarvitsee taloudellista tukea pystyäkseen jatkamaan monipuolisia ja pienillekin kohderyhmille suunnattuja kulttuurituotantoja. Mikäli toistuvaisavustusta ei myönnetä, sulkee Sibeliustalo ovensa ja kulttuurituotannot loppuvat. Samoin loppuvat yritystapahtumat, joiden tuotoilla pystytään osin ylläpitämään monipuolisia kulttuurituotantoja.

Tuen tärkeydestä ja tapahtumatalojen pitämiseksi auki pyytää Lahden kaupunginhallitus kiirehtimään asian käsittelyä. Lahden kaupunginhallitus katsoo, että täytäntöönpanokieltoa ei tule määrätä.

Valittajat perustelevat valitustaan sillä, että Koko Lahti Oy toimii samoilla markkinoilla kuin yksityiset toimijat. Kilpailulaki ei kiellä julkisesti omistettuja yhtiöitä harjoittamasta taloudellista toimintaa tai kilpailemasta markkinoilla yksityisesti omistettujen yhtiöiden kanssa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi puuttua julkisyhteisön toimintaan esimerkiksi silloin, jos se laiminlyö markkinoilla tapahtuvan toimintansa yhtiöittämisen, kirjanpidon eriyttämisen tai ei hinnoittele markkinaperusteisesti. Koko Lahti Oy on osakeyhtiö, sen kirjanpito on eriytetty ja yhtiö hinnoittelee markkinaperusteisesti.

Vuosina 2014–2023 sovellettava valtiontukien yleinen ryhmäpoikkeusasetus (Komission asetus 651/2014) tuli voimaan 1.7.2014. Konsernipalvelut vastuualueen käyttösuunnitelma sisältää toistuvaisavustukset KOKO Lahti Oy:lle, josta valittajat ovat valittaneet.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 53 artiklan nojalla tukea voidaan myöntää kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen. Poikkeuksen nojalla tukea voidaan myöntää muun muassa taide- ja kulttuurikeskukset tai -tilat, konserttitalit ja taide- ja kulttuuri-infrastruktuurit, -järjestöt ja -laitokset. Lisäksi 53 artiklan mukaan tukea voidaan myöntää taide- tai

kulttuuritapahtumille ja -esityksille, festivaaleille, näyttelyille ja muille samankaltaisille kulttuuritoiminnoille.

Kulttuurin edistämiseen myönnettävä tuki voi olla muodoltaan joko investointitukea tai toimintatukea. Toimintatuen osalta tukikelpoisia kustannuksia ovat kulttuurilaitoksen kustannukset, jotka liittyvät jatkuvaan tai ajoittaiseen toimintaan, kuten näyttelyihin, esityksiin, tilaisuuksiin ja niiden kaltaisiin kulttuuritoimintoihin, jotka ovat osa tavanomaista liiketoimintaa. Lisäksi tuki voi kohdentua toimintakustannuksiin, jotka liittyvät suoraan kulttuurihankkeeseen tai -toimintoon, kuten kiinteistön ja kulttuuritilojen vuokraus ym. Toimintatuen osalta tukimäärä ei saa ylittää toiminnasta aiheutuvien kustannusten määrää kyseisen ajanjakson aikana. Vuonna 2022 Koko Lahti Oy:n kiinteät ja muuttuvat kustannukset yhteensä erilaisiin konserttisaleihin ja taide- ja kulttuuri-infrastruktuuriin ja kulttuurituotantoihin olivat -2 283 254,78. Kulttuurituotantojen kustannukset on eriytetty Koko Lahti Oy:n kirjanpidossa ja tukea käytetään vain taide- tai kulttuuritapahtumille ja -esityksille, festivaaleille, näyttelyille ja muille samankaltaisille kulttuuritoiminnoille sekä konserttisaleihin ja kulttuuri-infrastruktuuriin.

Ryhmäpoikkeusasetuksessa mainittuja tukimuotoja KOKO Lahti Oy:n toiminnan näkökulmasta ovat tuet kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen (asetuksen 11 jakso) ja tuet monikäyttöisille vapaa-ajan infrastruktuureille (asetuksen 12 jakso).

Ryhmäpoikkeusasetuksen yleisiin soveltamisedellytyksiin sisältyvät muun ohella seuraavat

- Tukea ei pääsääntöisesti voida myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle, pois lukien yritykset, joista tuli vaikeuksissa olevia

yrityksiä 1.1.2020-30.6.2021 välisenä aikana (1 artiklan 4 alakohdan c alakohta).

- Tuen määrä ei saa ylittää asetuksen 4 artiklan mukaisia tukimuotokohtaisia kynnysarvoja. Kulttuurin edistämiseen myönnetyn toimintatuenosalta tukimäärä saa olla enintään 75 miljoonaa euroa vuodessa yritystä kohden (4 artiklan 1 kohdan z alakohta).
- Tuki on myönnetty läpinäkyvästi, ts. mahdollistaen tarkan ns. bruttoavustusekvivalentin määrittämisen (5 artikla). Avustusmuotoisen tuen katsotaan lähtökohtaisesti täyttävän läpinäkyvyysvaatimuksen.
- Tuella on kannustava vaikutus (6 artikla). Vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta mm. ryhmäpoikkeusasetuksen 53 artiklan mukaiseen kulttuurinedistämiseen tarkoitettuun tukeen.

Ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 alakohdan C:n mukaan Koko Lahti Oy ei ole valtiontukisäännösten puitteissa vaikuteuksissa oleva yritys, koska yhtiön vaikeuksien synty ajoittuu ajalle 1.1.2020-30.06.2021.

Tuen myöntämiselle KOKO Lahti Oy:n toimintaan ei ole löydettävissä valtiontuki tarkastelussa esteitä. Suoran tuen antamista tukee ryhmäpoikkeusasetuksen mukaiset säännöt ja kasvavat kulttuurituottamisen kustannukset.

Lahden kaupunginhallitus katsoo edellä esitetyin perustein, että valitus tulisi hylätä perusteettomana. Tällaisessa tapauksessa on kohtuullista, että valittajat vastaavat oikeudenkäyntikuluistaan itse.

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 27.03.2023 § 115

Toimenpiteet

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Koko Lahti Oy